

Halina Natuniewicz

Biblioteka Adama Mickiewicza

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 6, 98-109

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zyk francuski oraz odpisy cudzych prac, wypisy i notatki. Jest wreszcie kilka tomów prawie nieczytelnych notatek i wypisów Józefa Mickiewicza do pracy pt. "Les maladies hyperphisiques", sporządzanych czasem na odwrocie korespondencji.

Halina Natuniewicz

BIBLIOTEKA ADAMA MICKIEWICZA

W księgozbiorze Muzeum Literatury liczącym około 80.000 wol. mickiewicziana stanowią część najpoważniejszą. Należy tu Biblioteka Aleksandra Semkowicza, wybitnego znawcy książki mickiewiczowskiej i artysty-introligatora, który zebranych przez siebie dziełom i opracowaniom Poety nadał wyjątkowo piękne oprawy.

Obok tego zespołu istnieje w Muzeum na prawach depozytu księgozbiór Muzeum Adama Mickiewicza w Paryżu, którego inicjatorem był Władysław Mickiewicz. Księgozbiór ten zawiera 5.500 wol. i składa się z 3 części zróżnicowanych sygnaturą i oprawami: a/ mickiewicziana, b/ wydawnictwa emigracyjne, c/ książki z Biblioteki Adama Mickiewicza. Wiele tu rzadkich druków pochodzących z darów - te niejednokrotnie z marginaliami np. Aleksandra Chodźki, Aleksandra Biergiela, Alojzego Niewiarowicza, z uzupełnieniami Władysława Mickiewicza, z dedykacjami i znakami własnościowymi pierwotnych właścicieli.

Skromna liczbowo, bo tylko 109 wol. zawierająca część ostatnia zasługuje na szczególną uwagę. W Paryżu nadano jej odrębne sygnatury B z kolejnymi cyframi arabskimi. Z zestawienia sygnatur wynika jednak, że jest to zespół niekompletny. Trudno jest ustalić sygnatury brakujące, gdyż były one przerabiane w toku pracy nad Biblioteką Adama Mickiewicza w Paryżu i praca ta, na co wskazują powtórzenia tych samych sygnatur, nie została doprowadzona do końca.

Podstawą do wyodrębnienia tego zespołu był zapewne "Spis papierów, książek i przedmiotów pozostałych po A. Mickiewiczu" sporządzony przez Władysława Mickiewicza, Aleksandra Chodźkę i in.

/Por. Lewak A.: Katalog rękopisów Muzeum A.M. w Paryżu. Kraków 1931, nr 826/, oznaczenia własnoręczne Władysława, które znajdujemy na prawie wszystkich książkach oraz dedykacje. Noty Władysława określające przynależność poszczególnych egzemplarzy do Biblioteki Poety to: "Z książek Adama Mickiewicza", "Z Biblioteki Adama Mickiewicza", "Ex libris Adami Mickiewicz" albo też inicjały A.M. umieszczone na kartach tytułowych czy okładkach.

Książki z dedykacjami należały najprzód do archiwum rękopiśmiennego pod sygnaturą 713 /por. Lewak op.cit./, następnie zostały włączone do zespołu druków pozostałych po A.Mickiewiczu i otrzymały też sygnaturę B. Nie wszystkie książki dedykowane Poezie przez znajomych i bliskich, których nazwiska wymienia A.Lewak dotarły do Muzeum Literatury. Brak jest egzemplarzy z dedykacjami następujących osób: Antonin Dessus, Józef Dwernicki, Seweryn Goszczyński, Józef Mazzini, Juliusz Michelet, Tomasz Ostrowski, Jarosław Pospiśił, Edgar Quinet, Wacław Świętopełk. Są natomiast nazwiska nowe: Józef Bodjański, Konstanty Gaszyński, Jan Hisely, Karol Monnard. Świadczy to o częściowym rozproszeniu książek Mickiewicza w bibliotece paryskiej i o tym, że zespół wyodrębniony sygn. B stale uzupełniano. Ostatnie uzupełnienie dokonało się już w Muzeum Literatury podczas opracowania księgozbioru Biblioteki Polskiej. Pozycje wymienione w niżej podanym wykazie pod nr 6, 20, 25, 80, nie mające żadnych sygnatur oraz pozycja nr 65 z sygn. Biblioteki Polskiej 35567 otrzymały u nas sygnatury końcowe B.149- B.153.

Kilka lat temu próbowaliśmy porozumieć się z paryskim Muzeum A.Mickiewicza w sprawie ustalenia całości pozostałej po Mickiewiczu biblioteki i wyjaśnienia brakujących nam sygnatur B. Próby te nie przyniosły jednak żadnych rezultatów. Wobec tego ogłaszamy obecnie alfabetyczny wykaz książek pochodzących z Biblioteki Poety, a znajdujących się w naszym Muzeum pod sygnaturami paryskimi, które zachowaliśmy.

Adam Mickiewicz nie był zbieraczem książek i nie miał intencji świadomego kształtowania swojej biblioteki. Wiadomo, że niejednokrotnie oddawał książki Bibliotece Polskiej, np. slawica, kiedy przestały mu być potrzebne. Henryk Batowski, który

przejrzał inwentarze Biblioteki Polskiej, w pracy swojej pt. Słowiańska biblioteka Mickiewicza, Kraków 1933 podał kilka dat dokonanych przez A. Mickiewicza przekazów z lat 1841-1846. Nadmieniał, że obok darów dotyczących rzeczy słowiańskich były tam nieliczne książki inne.

W zespole, którego spis podajemy, trzecią część stanowią książki z dedykacjami. Forma dedykacji charakteryzuje niejednokrotnie stosunek ofiarodawców do Poety, a daty pozwalają uściślić czasowo kontakty z przyjaciółmi i znajomymi. Wśród książek bez dedykacji dopatrzeć się można istotnych zainteresowań Poety oraz druków-pamiętek, z którymi Mickiewicz rozstawać się nie chciał, zostały one bowiem do końca w jego zbiorach.

W opisie druków kierowaliśmy się obowiązującymi przepisami bibliotecznymi, stosując nieznaczne skróty.

1. B.116. /ALADEL, Lazarysta /:- "Notice historique sur l'origine et les effets de la nouvelle Médaille frappée en l'honneur de l'Immaculée Conception de la très sainte Vierge, ... connue sous le nom de Medaille miraculeuse, suivie d'une neuvaine et autres prières". Par M⁺⁺⁺. Paris 1837.

Na wyklejce ded.: "J'offre a Marie Mickiewicz en 1877 ce livre que Adam Mickiewicz m'a donné en 1844 Wera Klustine née Comtesse Tolstoy".

2. B.1-12. ALLGEMEINE DEUTSCHE REAL-ENCYKLOPÄDIE für die gebildeten Stände. Konversations-Lexikon". Originalaufl. 8. Bd. 1-12. Leipzig 1833-1837.

Na okł. T.1 podpis: Michał Mycielski. Na wyklejce w tymże tomie notatka Władysława Mickiewicza: "Exemplarz jenerała M. Mycielskiego darowany przez niego Adamowi Mickiewiczowi, który się dziełem tym do końca życia posługiwał - ofiarowany Maryni Mickiewiczówniej przez Ojca. Władysław Mickiewicz 8go września 1895 r.". Por. Żywot, III s.445; encyklopedię tę otrzymał od M. Mycielskiego po objęciu katedry w Collège de France.

3. B.32-33. APEL AUGUST: "Metrik". Tl.1-2. Leipzig 1814-1816.
4. B.59. ARTEMIDORUS DALDIANUS: "De somniorum interpretatione libri 5. A Jano Cornario... latina lingua conscripti". Lugduni, apud Seb. Gryphium 1546.
5. B.97. BILKA P.B.: "Offenes Sendschreiben an die Studirenden in Mähren und Schlesien". Wien 1848.

6. B.149. BODJANSKIJ /IOSIF/: "O drevnějšem svidětel'stve žto cerkovnoknižnyj jazyk est'slavjano-bulgarskij". Moskva 1843. /Odb./ Iz Žurnala Min.Nar.Prosv., 1843, No 6.
Na s.1 ded.: "Gospodinu Adamu Mickeviču Sočinitel.9 Oktjabrja 1844. Moskva".
7. B.120. "BREVIARIUM ROMANUM ex decreto SS.Concilii Tridentini restitutum", ...cum Officiis Sanctorum"... Lugduni 1836.
Na wyklejce ded. Bogdana Jańskiego: Adamowi w dzień Imienin 1836. B.J.
8. B.115. /BUDZYŃSKI MICHAŁ/: "Cztery lata 1833,34,35,1836 w Galicyi austryackiej przez jednego z więźniów". Bruxella 1838.
9. B.55a. CHAMBRE DES DÉPUTÉS. No 100. Session 1840. Exposé des motifs et projet de loi portant demande de credits additionnels ...pour la création: 1° d'une chaire de langue et littérature slave au Collège de France; ...présentés par M.le Ministre de l'Instruction Publique /J.Cousin/. Séance du 20 Avril 1840. Paris 1840.
Współopr.z: Mickiewicz Adam, Kurs pierwszoletni literatury sławiańskiej, poz. 46.
10. B.49. CHAHO AUGUSTIN: "Philosophie des religions comparées". Éd.3. T.2. Paris 1848.
11. B.65. CHODŹKIEWICZ WŁADYSŁAW: "Haman. Tragedya napisana oryginalnie". Lipsk 1846.
Na s.II ded.: P.Adamowi Mickiewiczowi jako dowód najwyższego szacunku i czci Autor.
12. B.39. CHODŹKO ALEKSANDER: "Djungui chehâdet. Le cantique du martyre, du Recueil des drames religieux que les Persans du rite Cheia font annuellement représenter dans le Mois de Moharrem". Paris 1852.
13. B.93. CHODŹKO ALEKSANDER: "Le Deçatir, code religieux des mahabâdiens". Paris /b.r./ Livres sacrés de l'Orient. Extrait de la Revue Orientale.
14. B.124. CHODŹKO ALEKSANDER: "Le théâtre en Perse". /Wyc.z:/ Revue de l'Orient 1845, cah. 12.
15. B.143. COMNÈNE NICOLAOS STEPHANOPOLI DE: Résurrection de la liberté Grecque... Précédés par une Pétition aux Chambres

Législatives de la France et adressés à l'Assemblée Constituante des Hellènes. Paris 1843.

Na okł. ded.: a m. Michelvicsh /!/, Professeuer, de la part de l'auteur.

16. B.26. "DECRETUM /CONGREGATIONIS SANCTI OFFICII/".Sabbato die 15 Aprilis 1848. Romae 1848.

Zawiera indeks książek zakazanych, wśród których dzieła Mickiewicza.

17. B.13. "DESCRIPTION DU CADRAN DE LA TOUR de l'horloge du Palais de Justice de Paris". Paris 1852./Druk ulotny/.

18. B.141. DESZKIEWICZ JAN NEPOMUCEN: "Rozprawy o języku polskim i jego grammatykach". Lwów 1843.

Na wykl.ded.: Pierwszemu Wieszczowi Adamowi Mickiewiczowi składa w hołdzie spółrodak, spółpielgrzym Jan Nep. Deszkiewicz. Łańcut 1843 roku. 3 Maja.

19. B.15. DOBROVSKY JOSEF: "Institutiones linguae slavicae dialecti veteris"... Vindobonae 1822.

Na k.tyt.not.rkps.: Ex libris Christini Ostrowski militis poloni. 1840.

20. B.150. DRAGOSAVLEVIĆ ADAM: "Postanak slavenski slova ili pismenost'kakva je i kakva treba da je u srbskom jeziku". Beograd 1840.

Na wyklejce ded.: Doctissimo Viro A.Mickievitz Auctor.

21. B.139. DUBIECKI TESPEZJUSZ: "Wieszczyby. Poemat s przydarzeń ojczystych IV i V dziesiątka XIX stolecia". Bruxella 1844.

Na wyklejce wiersz autora do A.Mickiewicza, rkps. z datą: Paryż 23 Czerwca 1852. Tekst zob. Żywot, IV dod. XLVII. Por. też Żywot, IV s. 324-325.

22. B.100. "ENIS EL-DJELIS OU HISTOIRE DE LA BELLE PERSANE.Conte des mille et une nuits". Trad.de l'arabe et accompagné de notes par A.de Biberstein Kazimirski. Paris 1846.

23. B.85. EWERBECK HERMANN: "L'Allemagne et les Allemands". Paris 1851.

Na okł.ded.: A M.Adam Mickiewicz de la part de l'auteur.

24. B.16a. FLAXMAN JOHN. "Recueil de ses compositions gravées par Réveil avec analyse de la Divine Comédie du Dante et notice sur Flaxman". Paris 1836.

Egz. z pięknym ekslibrisem Margaret Fuller. Na wyklejce not. Władysława Mickiewicza: offert à Adam Mickiewicz par

- Margaret Fuller - par Adam Mickiewicz à Sophie Szymanowska
- après sa mort par T.Lenartowicz à moi. Por. Żywot, III
451.
25. B.151. GASZYŃSKI KONSTANTY: "Listy z podróży po Włoszech".
Lipsk 1853.
Na k.przedtyt. ded.: Adamowi Mickiewiczowi ofiaruje na
pamiętkę K.Gaszyński.
26. B.117. GORECKI ANTONI: "Bajki i poezje nowe". Paryż 1839.
Na k.przedtyt.ded.: Adamowi Mickiewiczowi na pamiętkę
ofiaruje Antoni Gorecki 1839 Febr.25 Paryż.
27. B.41. GRZYMAŁA FRANCISZEK: "Pierwiosnek Polski na rok 1851".
Paryż 1851.
Na okł.ded.: Pani Mickiewiczowej na pamiętkę ofiaruje
Autor.
28. B.64. HANKA VÁCLAV: "Hankowy Pjsné". Wyd.4 rozmnožené.Pra-
ha 1841.
Egz. częściowo nie rozcięty. Na okł.ded.:Sławnemu Mic-
kiewiczowi W.Hanka.
29. B.95. HEDENUS AUGUST WILHELM:D.M.Claudinae Potockae. Dres-
dae 8 VII 1836. /Wiersz/. /B.m.i r./
30. B.40. HERMANN GODFRED: "Elementa doctrinae metricae". Lip-
siae 1816.
31. B.44. HISELY JEAN JOSEPH: "Recherches critiques sur l'his-
toire de Guillaume Tell." Lausanne 1843.
Na k.przedtyt.ded.: A Monsieur Ad.Mickiewicz Profes-
seur de litterature slave au Collège royal de France hom-
mage respectueux et affectueux de l'auteur. Lausanne 22
Sept.
32. B.67. HOGA STANISŁAW: "Songs of Zion.In Hebrew.Adapted to
the spirit and melodies of English and German hymns". Lon-
don 1842.
33. B.24. /JOURDAIN ELOI/: "Słowo pociechy. Rozmyślenia reli-
gijno-polityczne nad męczeństwem i przyszłym zmartwychwsta-
niem Polski". /Tłum. S.Ropelewski/. Paryż 1841.
34. B.22. "KALENDARZ POLSKI, RUSKI I ASTRONOMICZNO-GOSPODARSKI
na rok Pański 1828"... przez Rudolfa Bogumiła Kocha. Kra-
ków 1828.
Zawiera m.in. przedruk przypisywanego A. Mickiewiczowi
opowiadania Karylla. Powieść litewska.

35. B.21. KLIMASZEWSKI HIPOLIT: "Skład i rozkład mowy czyli Grammatyka obrazowa języka polskiego dla użytku Szkoły Polskiej w Paryżu". Paryż/br.r./ /Tabl. litografowana/.
36. B.44. /KRASIŃSKI ZYGMUNT/: "Nie-boska Komedya". Paryż 1837.
37. B.90. /KRÓLIKOWSKI/ Karol: "Do Adama Mickiewicza". /Wiersz/ Paryż 1841.

Egz. z adresem rkps.: Monsieur Mickiewicz Adam Paris.

38. B.102-103. LELEWEL JOACHIM: "Histoire de Pologne". T. 1-2. Paris 1844.

Na okł. T.1 przyklejona ded.: Adamowi Mickiewiczowi w upominku autor Lelewel. - T.2 nie rozcięty.

39. B.84. LELEWEL JOACHIM: "Narody na ziemiach sławiańskich przed powstaniem Polski. Tom do Polski wieków średnich wstępny". Poznań 1853.

Egz. nie rozcięty. Na okł.ded.: Adamowi Mickiewiczowi w upominku składa dzieje Lelewel.

40. B.99. LEVY ARMAND: "La Russie sur le Danube. Avec la protestation des Roumains contre l'invasion de leur patrie et la correspondance sur les Principautés Danubiennes entre Démétri Bratiano et Lord Dudley Stuart". Paris 1853.

41. B.146. LIBERTÉ, ÉGALITÉ, FRATERNITÉ /oraz/ MICKIEWICZ A.: "Principes de la Pologne renaissance /oraz/ Démonstration des Florentins en honneur d'Adam Mickiewicz et des Croisés Polonais". Paris 5 mai 1848. /Druk ulotny/.

Odezwa przyjaćiół Mickiewicza o Legionie we Włoszech odbita w 100 egz. Egz. podpisany odręcznie: Les Croisés polonais /délégúés/: Towiański Jean, Dziekoński Joseph, Potocki Adolphe, Czerwiński Joseph, Klukowski Ignace. - Na s.8 dopisek: S'adresser à Mme Mickiewicz rue du Boulevard 12 ou à Mr Loncki /Łacki/ rue Truffaut 72 Batignolles. - Por. K.Kostenicz: Kronika życia i twórczości Mickiewicza 1848-1849, s. 188.

42. B.137. ŻUBIEŃSKA KONSTANCJA: "Niedowiarek. Powieść moralna przez Konstancją Ł...ą w dwóch częściach". Poznań 1842.

Na wykł.ded.: Adamowi Mickiewiczowi w dowód pamięci i uwielbienia poświęca pierwszą swą pracę Konstancja Żubieńska. Dnia 24 Grudnia 1842.

43. B.30. MAC CAUL A.: "Nethivoth Olam, oder Der wahre Israelit. Ein Vergleich zwischen dem modernen Judenthum und der Religion Moses und der Propheten. Nach dem Engl. herausg. von W.Ayerst". Frankfurt am Main 1839.
44. B.147. MALISZEWSKI MACIEJ: "Dzieje rodzonych braci Lecha, Mecha i Czecha toż ich bratanka Rusa, ...które z rzeźb pozostałych na widawie Trajana w Rzymie, zdjął i objaśnił" Stratów /Strasburg/ 1852.
45. B.94. MARTIN /BON LOUIS/ HENRI: "La Gaule trois siècles av. Jésus-Christ.". Paris /b.r./ Extr. de la Revue de Paris.

Na s.1 ded.: A M.Mickiewicz affectueux souvenir L.Martin.

46. B.55-56,58. MICKIEWICZ ADAM: "Kurs literatury sławiańskiej wykładanej w Kollegium Francuzkiem. Kursy pierwszo-, drugo- i czwartoletni". Paryż 1843-1845.

Na wykł.T.1 ded. Eustachego Januszkiewicza: bratu Adamowi, Eustachy. 25 Maja 1844 Paryż.

W tymże t. odręczne poprawki A.Mickiewicza na ss.21, 43, 46, 52, 89, 164, 171, 364.

47. B.20. /MICKIEWICZ ADAM/: "Simbolo politico polacco. Roma 1848. /Druk ulotny/.
48. B.45. MIKLOŠICH FRANZ: "Radices linguae slovenicae veteris dialecti". Lipsiae 1845.

Egz. częściowo nie rozcięty.

49. B.49. MIODUSZEWSKI MICHAŁ MARCIN: "Pastorałki i kolędy czyli Piosnki wesołe ludu w czasie świąt Bożego Narodzenia po domach śpiewane a przez X.M.M.M. zebrane. /Exempl. bez melodyj/. Kraków 1843.

Na okł. tylnej ded. księdza Wincentego Popiela Teofilowi Lenartowiczowi z 1853 r. Na k.tyt. autograf i pieczętka T.Lenartowicza.

50. B.142. MONNARD CHARLES: "Biographie de Jean de Muller". Paris 1837. /Wstępny tom do/ Histoire de la confédération suisse, par Jean de Muller, Gloutz-Blozheim et J.J.Hottinger. Trad.de l'alle. et continuée jusqu'à nos jours par MM.Monnard et L.Ch.Vuilliezin.

Na k.tyt.ded.: A Monsieur Mickiewicz Hommage de l'auteur.

51. B.66. NARUSZEWICZ ADAM: "Poezye".T.1-3.Lipsk 1835./Współopr./.

52. B.48a. "THE NEW TESTAMENT OF...JESUS CHRIST. Transl. from the original greek into persian, at Sheeraz by... Henry Martyn ... with the assistance of Meerza Sueyid Ulee, of Sheeraz". Calcutta 1816. /Tekst w jęz. pers./.
53. B.43. NIEGOLEWSKI ANDRZEJ: "Les Polonais à Somo-Sierra en 1808, en Espagne. Réfutation et rectification relatives à l'attaque de Somo-Sierra, décrite dans le 9 vol. de l'Histoire du Consulat ... par M.A.Thiers". Paris 1854.
54. B.25. NIEGOLEWSKI ANDRZEJ: "Somo-Sierra". Przez...Poznań 1854.
55. B.145. "O POLAKACH WE WŁOSZECH 1848 i 1849 roku. List Oficera Polskiego w służbie sardyńskiej". Poznań 1849.
56. B.76. OLIVIER JUSTE: "M.Argant et ses compagnons d'aventures. Histoire périlleuse". Paris 1850.
57. B.69. OPALIŃSKI KRZYSZTOF: "Satyry albo przestrogi do poprawy rządu i obyczajów w Polsce należące na pięć ksiąg rozdzielone". Podług ed. z r. 1652. Poznań 1840.
58. B.70. /ORME ROBERT/: "Histoire des guerres de l'Inde, ou Des événements militaires arrivés dans l'Indoustan depuis l'année 1745. Trad. de l'anglois par M.T.⁺⁺⁺ /J. B. Targe/. T.1. Amsterdam chez C.J.Panckoucke libr. 1765.
59. B.105. PALACKÝ FRANTIŠEK: "Bericht an die Akademische Commission zur Herausgabe der Acta Conciliorum, über die in der Pariser Bibliothek vorhandenen Handschriften zur Geschichte des Basler Concils". /Wien/ 1853. /Odb. z:/ Sitzungsberichte der philos.-histor. Classe der kais. Akademie der Wissenschaften /XI Bd./.
- Na okł.ded.: A Mr Mickiewicz de la part de l'auteur.
60. B.89. /"PISMO FRANCUZÓW w sprawie uwolnienia Andrzeja Towiańskiego"/. /Inc.:/ "Nous Français soussignés, nous nous portons garants..." /Expl.:/ "...la justice de notre demande- /signés/". Paris Juillet 1848. /Egz. litogr./.
- Por. W.Mickiewicz: Moja matka, s. 58-59.
61. B.121. PLÉE LÉON: "Le passé d'un Grand Peuple". Paris 1847.
62. B.38. PLINIUS CAECILIUS SECUNDUS: "Listy. Przeł. na jęz. pol. przez Romana Ziioleckiego". Wyd. Edwarda Raczyńskiego. T.3. Wrocław 1837.
63. B.134. POGODIN MICHAİL PETROVIČ: "Istorija v licach o Dimitrije Samozvancje". Moskva 1835.
64. B.71. /POL WINCENTY/: "Pieśń o ziemi naszej". Wyd.2. Poznań 1852.

Na wyklejce ded. nakładcy: W dowód wysokiego szacunku Pnu Ad.Mickiewiczowi ofiaruje J.K.Żupański.

65. B.152. PRZEŹDZIECKI ALEKSANDER: "Paweł z Przemankowa. Rys historyczny z drugiej połowy XIII wieku w Polsce"... Warszawa 1851.

66. B.50-51. RASTAWIECKI EDWARD: "Słownik malarzów polskich, tudzież obcych w Polsce osiadłych lub czasowo w niej przebywających". T.1-2. Warszawa 1850-1851.

Na okł. T.1 odręczny napis: Mr A.Mickiewicz à Paris. Bibliothèque de l'Arsenal. - Na okł. T.2: Mr Mickiewicz, à Paris.

67. B.92. "RIVISTA DI FIRENZE. Giornale politico e letterario". Firenze 1848, num.36: 17 aprile, s. 133-134.

Zawiera sprawozdanie z manifestacji na cześć Zastępu Mickiewicza w dniu 16 IV oraz przemówienie Mickiewicza. Por. Żywot, IV s. 111-113.

68. B.62. ROBERT BELLARMIN ŚW.: "Wykład nauki chrześcijańskiej, ułożony z rozkazu Klemensa VIII, Papieża". Rzym 1844.

69. B.72. RYMARKIEWICZ LEW: "Grajek i żebraczka, dwie opowieście.Władysław i Helena, poemat w 3 obrazach i Żale na śmierć niemowlątka". Londyn 1852.

Na okł. ded. Ignacego Jackowskiego: Adamowi Mickiewiczowi Jackowski.

70. B.63. RYPIŃSKI ALEKSANDER: "Poezije... pisane na pielgrzymstwie". /Z muzyką i rycinami/. Związ 1..Londyn 1853.

Na k. przedtyt. ded.: Nauczycielowi nas wszystkich Adamowi Mickiewiczowi Autor.

71. B.127. RYPIŃSKI ALEKSANDER: "Niaczyścik, ballada białoruska". Wyd.3 akcentowane. /B.m./ 1853. /Tekst w jęz. białor./.

Na k. tyt. ded.: Adamowi Mickiewiczowi, od Autora.

72. B.16-17. ŠAFARIK PAVEL JOSEF: "Starożytności słowiańskie. Z czes. przetłum. Hieronim Napoleon Bońkowski". T.1-2. Poznań 1844.

Na wykl.dolepiony fragm.okł. zapewne wydania z 1842 r. z ded.: Adamowi Mickiewiczowi w dowód głębokiego uszanowania ofiaruje Tłumacz. Paryż dnia 15 września 184 ... /uszkodz./.

Na k.przedtyt. ded. właściwa: Bratu Adamowi Tłumacz.

W rozdziałach dotyczących dziejów Słowian zakreslenia ołówkowe.

73. B.115a. SCHLEGEL AUGUST WILHELM VON: "Zu Goethe's Geburtsfeier am 28sten August 1829". Bonn am Rhein 1829. /Druk ulotny/.

Na s.1 ded.: A Monsieur Mickiewicz de la part de l'auteur.

74. B.42. SŁOWACKI JULIUSZ: "Głos brata Juliusza Słowackiego do zgromadzonych i w Klub zawiązać się chcących Polaków, przedstawiający potrzebę przyjęcia nowej Formy konfederacyjnej". /10 marca 1843 r./. Paryż 1843.

75. B.144. SOWIŃSKI WOJCIECH: "St Adalbert martyr. Oratorio en 3 partiés. Paroles franç. de... Ostrowski. Partition piano et chant. Op. 66". Paris 1845.

Na k.tyt.ded.: Adamowi Mickiewiczowi w dowód szacunku i przyjaźni poświęca Woy.Sowiński.

76. B.148. SWOBODA Jan: "Wykład praktyczny prowadzenia dzieci małych w ochronie". Przeł. z czes. Teofil Nowosielski. Warszawa 1840.

Egz. z ded. Laury Brzezińskiej Celinie Mickiewiczowej.

77. B.37. "SZKÓŁKA DLA MŁODZIEŻY. Pismo sześciotygodn. wraz z Dodatkiem literackim". Red. Ewaryst Estkowski. Poznań R.5: 1854, posz. 1-2.

Na okł. odręczny napis prawdopodobnie T. Lenartowicza: Wny Adam Mickiewicz.

78. B.96. SZTEYN MICHAŁ: "Odezwa do emigracyi polskiej". Paryż 1849. /Druk ulotny/.

79. B.14. /Teano KALLISTA Z RZEWUSKICH/: "Łaska i przeznaczenie". /Przekł. z franc./ przez Henryka Rzewuskiego. T.1-2. Warszawa 1851. /Współopr./.

Egz. z ded. H.Rzewuskiego siostrze Karolinie Krukowicz.

80. B.153. /TOWIAŃSKI ANDRZEJ/: "Banquet du 17e Janvier 1841. Aux auditeurs du Course des langues et littératures slaves. Paris /1844/.

Na s.15-16 własnoręczne poprawki A.Mickiewicza.Por.Mickiewicz A.: Listy, dedykacje, notaty... Zebr. i oprac. S. Pigoń. Warszawa 1964 s. 81-82.

81. B.47 i B.48. 2 egz. TRENTOWSKI BRONISŁAW FERDYNAND: "Grundlage der universellen Philosophie". Carlsruhe 1837.
Egz. B.48 nie rozcięty.
82. B.136. WAGA TEODOR: "Historia ksiąząt i królów polskich krótko zebrana, dla lepszego użytku znacznie przerobiona i pomnożona /przez Joachima Lelewela/". Wilno 1824.
Egz. w części początkowej nie rozcięty.
83. B.34. WIELAND CHRISTOPH MARTIN: "Oberon. Poemat romantyczny w dwunastu pieśniach". Przekł. Wiktora z Baworowa /Baworowskiego/. Lwów 1853.
84. B.75. WIŚNIEWSKI JULIAN: "Hymnes et élégies par Jules Wiśniewski /de Tournefort./". Paris 1853.
Na okł.ded.: a monsieur Mickiewicz hommage de l'auteur.
85. B.21a. WITWICKI STEFAN: "Poezije biblijne, piosnki sielskie i wiersze różne". Paryż 1836.
86. B.29-30. /ZALESKI WACŁAW/: "Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego, z muzyką instrumentowaną przez Karola Lipińskiego". Zebra. i wyd. Wacław z Oleska. Cz.1 - Teksty. Cz.2- Nuty. Lwów 1833.
W Cz.1 na s.705 własnoręczne poprawki A.Mickiewicza.Por. Mickiewicz A.: Dzieła. Warszawa 1955, XVI s. 699. W Cz. 2 zakreslenia ołówkowe.
87. B.46. ZBYLITOWSKI ANDRZEJ: "Żywot szlachcica we wsi... napisany w Krakowie r.1597". Powtórne wyd. z polecenia Xcia Zygmunta Czartoryskiego. Poznań 1853.
88. B.73. ZMORSKI ROMAN: "Wieża siedmiu wodzów. Pieśń z podania". Poznań 1850.
Jeden ze 100 egz. tego wydania. Zawiera odręczne poprawki ołówkowe autora.
89. B.74. ŻABA NAPOLEON FELIKS: "Nadzieja, w trzech częściach; i inne poezye". Londyn 1852.
Na k. przedtyt. ded.: Adamowi Mickiewiczowi ofiaruje Autor. Marca 14/53. Londyn.